

Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Görüşlerinin Öğretmen Değişkenine Göre İncelenmesi

DOI: 10.26466/opus.686395

*

Hakan Kaya* - Mehmet Can Çiftçibaşı**

* Öğretmen, Çavdır İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Burdur/Türkiye

E-Posta: hakhankhaya@hotmail.com

ORCID: [0000-0001-6035-1804](https://orcid.org/0000-0001-6035-1804)

** Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Burdur/Türkiye

E-Posta: mcciftcibasi@gmail.com

ORCID: [0000-0002-8825-1001](https://orcid.org/0000-0002-8825-1001)

Öz

Bu araştırmanın amacı; Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokullarda, ortaokul öğrencilerinin müzik dersine ilişkin görüşlerinin öğretmen değişkenine göre incelenmesinde anlamlı farklılaşmaların olup olmadığını belirlemektir. Araştırmada nicel verilerin analizi için nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli, nitel verilerin analizi için nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak geliştirilen "Anket ve Yapılandırılmamış Görüşme Formu" ile toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Adıyaman ili Merkez İlçesinde 4 farklı okulda eğitim-öğretimine devam eden 694 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın çalışma grubu olarak belirlenen bu 4 okulda müzik derslerini müzik öğretmenliği bölümü mezunu, sınıf öğretmenliği bölümü mezunu ve diğer alanlardan mezun öğretmenler yürütmektedirler. Verilerin analizlerinde, Kruskal-Wallis ve Mann Whitney U testleri ve içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analizlerde anlamlılık değeri $p < 0.05$ olarak ele alınmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre; çalışma grubunda yer alan öğrencilerin müzik dersine ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılaşmaların olduğu tespit edilmiştir. Müzik öğretmenliği mezunu öğretmenin olduğu okuldaki öğrencilerin, araştırmadaki diğer okullara göre müzik dersini daha çok sevdikleri ve dersin kazanımlarını daha yüksek düzeyde gerçekleştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda müzik dersini müzik öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlerin yürütmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmeni, Öğrenci Görüşleri

Examination of Secondary School Students' Views About Music Lesson According to Teacher Variable

*

Abstract

The purpose of this research; is to determine whether there are significant differences in the analysis of secondary school students' perceptions of music lesson according to teacher variable in secondary schools connected to National Education. In the research, scanning model, one of the quantitative research methods, for the analysis of quantitative data, content analysis, one of the qualitative research methods, was used for the analysis of qualitative data. The data of the study have been collected through 'Survey and Unstructured Interview Form' which has been developed by the researcher, receiving expert opinions. The study group of the research consists of 694 students studying in the Central District of Adıyaman province in 2017-2018 academic year. In these four schools, which are designated as the study group of the research, music lessons are conducted by graduates of music teachers, class teachers and other graduates. In the analysis of the data, Kruskal-Wallis, Mann Whitney U tests have been used. In the analysis made, the significance value has been considered as $p < 0.05$. According to the results obtained in the research; It was found that there were significant differences in the opinions of the students in the study group about music lesson. It was found out that the students in the school where the teacher of music education graduated from, liked the music lesson more than the other schools in the research and it was concluded that they achieved the course gains at a higher level. In line with these results, it was suggested that music graduates of music education department should conduct music lessons.

Keywords: *Music, Music Education, Music Teacher, Student Opinions*

Giriş

Müzik, insan yaşamının her anıyla iç içedir. Sesler algılanmaya başladıktan itibaren insanı sarar, kucaklar ve etkiler. Birey bu durumun farkında olmasa dahi müzik, hayatının vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Belirli yeterlilik ve yetkinlik düzeyi için gerekli davranış değişikliklerini müzik sayesinde kazanır (Külah, 2007 s.1).

“Müzik, sözle anlatılmayanı anlatma sanatıdır. Sözcüklerin anlatabildiği, zekânın kavrayabildiği şeylerin çok ötesine gidebilir. Müziğin alanı, belirsizliğin, elle tutulamayanın, düşlerin alanıdır. İnsanların bu dili konuşabilmelerini, Tanrının bizlere verdiği en büyük zenginliklerden biri olarak görürüm”(Munch,1990 akt. Biber Öz, 2001 s.102). Buradan yola çıkılarak, müzik dilini konuşabilmenin ancak müzik eğitimi ile mümkün olduğu söylenebilir. Yayla (2009)'nın çalışması da bunu destekler niteliktedir. “Müzik eğitimi, konuşma ve yazma diliyle gerçekleştirilmek istenen temel eğitime katkıda bulunur, mesleki müzik eğitimine doğrudan katkı sağlar, yaygın müzik eğitimi alanı yaratır ve mesleki müzik eğitime uygulama alanı oluşturur” (Yayla, 2009 s.2).

Özdemir ve Yıldız (2010) müzik eğitimini, insanın gelişim aşamalarında oldukça etkili bir boyut olarak belirtmiş ve gelişimin bütün safhalarındaki olumlu etkileri üzerinde durmuşlardır. Müzik eğitiminin; hem zihinsel, hem de bedensel gelişiminde bireye, yadsınamaz olumlu etkileri vardır. “Müzik Eğitimi gerçek psiko-sosyal yaşamın provasını, sosyal etkinlikler aracılığıyla yapar, sosyal yaşamın içinde yerini alır. Psikolojik ve sosyal gelişimlere ayak uydurabilmeyi öğretir ve müzik eğitimi ile edinilen sosyal gelişimi bireyler yoluyla çevreye ve topluma taşıyarak sosyalleşmeyi sağlar” (Yayla 2009 s.2).

Güzel sanatların alanlarından biri olan müziğin, eğitim aracı olduğu kadar eğitim alanı olduğu da bilinir. Eğitim alanı olarak seçilen müziğin, uzmanlık dalı olmanın yanı sıra etkili bir eğitim aracı oluşu da tarih boyunca vurgulanmıştır (Başer, 2004 s.1). Eğitimin genelinde olduğu gibi müzik eğitiminin de belirli bir düzen içinde yapılabilmesi için planlanması gerekmektedir.

Kabataş'a (2017) göre; iyi bir müzik eğitimi ile yaşamdan zevk alan çocuk, sınıfta, toplumda ve hatta dünyada yaşamayı anlarken yaratıcılığını geliştirebilir ve davranışlarında olumlu gelişmeler meydana gelir.

Müzik dersleri, yalnızca tahta başında flütle işlenen bir ders değil, öğrencinin etkin şekilde rol aldığı, kendi isteği doğrultusunda içinden geldiği gibi müzik yapabildiği ve böylece özgür olabildiği bir ifade ortamıdır (Batıbay ve Piji 2006, s.53).

Eğitim veren kişi, eğitim verdiği alan veya konuyla ilgili mesleki yeterliliğe sahip olmasının yanı sıra yaşantısı ve davranışlarıyla da eğitim verdiği kişilere örnek ve rol model olmalıdır. Müzik eğitimcileri, öğrenmeyi verimli bir hale getirebilmek için, öğrencilerini iyi tanımalı, öğrencilerin gelişim süreci içerisinde; gelişim-eğitim, eğitim-psikoloji, öğrenme-eğitim ilişkileri, öğrenme psikolojisi gibi kavram ve konularda belirli bir bilgi birikimine sahip olmalıdır (Türkmen 2010 s.963).

Akbulut (2006, s.25) müzik öğretmenlerinin kişisel niteliklerinin bazılarını açık fikirli, hoşgörülü, sabırlı, anlayışlı, destekleyici, sorun çözücü, cesaretlendirici, güvenilir, güler yüzlü, şakacı ve yeniliklere açık olmak şeklinde belirtirken, mesleki niteliklerinin ise; genel kültür, alan bilgisi, pedagojik formasyon ve iletişim becerilerinden oluştuğunu ifade etmiştir.

Müzik öğretmeni derslerinde, geleneksel öğretim yöntemlerinin yanında, öğrencinin özelliklerine göre, yeni öğretim yöntemleri uygulayabilir. Öğrencilerinin yaş, cinsiyet, algı, yetenek, gibi özelliklerine göre, derste oluşturacağı etkinlikleri gerektiğinde farklı yöntemlerle gerçekleştirebilen bir müzik öğretmeni, verdiği bilgilerin daha kalıcı olmasını ve öğrencilerin müzik dersine zevkle katılmalarını sağlayabilir (Töreyn, 2004 akt. Batıbay ve Piji, 2006 s.53).

Türk eğitim tarihi incelendiğinde özellikle Selçuklular'dan itibaren Darüşifalarda musikiden yararlanıldığı, Osmanlı saraylarında Meşkhanelerde musiki eğitimi verildiği görülmüştür. II. Meşrutiyet Döneminden itibaren ise müzik dersinin önemi daha da artmış ve eğitim programları içerisinde müzik dersi yer almıştır (Karagöz,2016,s.669). Özellikle 1913'de Tedrisat-ı İptidaiye Kanunu Muvakkatı (Geçici İlk Okul Kanunu) ile altı sınıfa çıkarılan ilkokulların programı yeniden düzenlenmiş ve ilkokullarda resim iş, beden eğitimi, ziraat, ev idaresi, biçki-dikiş vb. ders programlarının yanında müzik dersine de yer verilmiştir(Karagöz ve Duman, 2014, s. 582).

Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar

Müzik öğretmeni, müzik alanında yeterliliğini sağlamış ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği mesleki birikimi tamamlayarak öğretmenlik yapma yeterliliğine sahip kimselere denmektedir (Uçan, 1987 akt. Şentürk, 2001 s.136).

“Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirmeye, 1924 yılında Musiki Muallim Mektebi’nde başlanılmıştır. Ancak, bu okul zamanla, sanatçı yetiştiren bir kuruma dönüştüğü için müzik öğretmeni yetiştirme işine 1937-1938 eğitim yılından itibaren Gazi Orta Muallim ve Terbiye Enstitüsü’nde açılan müzik şubesinde devam edilmiştir” (Töreyn, 2002 s.1).

“1980 yılına kadar Eğitim Enstitüleri Müzik Bölümlerinde 3 yılda yetişen Müzik Öğretmenleri, 1980-1982 yılları arasında 4 yıllık Yüksek Öğretmen okullarında yetiştirilmiş, 1982’den itibaren ise müzik öğretmenleri üniversitelerde yetiştirilmektedir” (Şentürk, 2001 s.135).

Uçan (1994) Türkiye’de mesleki müzik eğitimini gerçekleştiren yükseköğretim kurumlarını 3 başlık altında değerlendirmiştir. Bunlar:

- Ülkemizde sahne sanatları ve müzik alanında nitelikli sanatçı, yorumcu ve araştırmacı yetiştiren konservatuarlar,
- Görsel sanatlar ve müzik alanlarında sanatçı ve araştırmacı yetiştiren (GSF) güzel sanatlar fakülteleri bünyesinde bulunan müzik ve müzikoloji bölümleri,
- Öğretim yöntem ve tekniklerini bilen, mesleki bilgi ve becerileni kullanabilen, profesyonel müzik eğitimcileri yetiştiren Eğitim fakülteleri bünyesinde bulunan güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarıdır.

Bu kurumlar günümüzde de yapılarını ve işlevlerini büyük ölçüde korumaktadır. Ancak; eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarının yanı sıra konservatuarlar ve güzel sanatlar fakülteleri mezunlarının da pedagojik formasyon eğitimi alarak MEB’e bağlı kurumlarda müzik öğretmeni olarak çalışabilmeleri sebebiyle bu bölümler de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlar arasında değerlendirilebilir.

Branş Değiştiren Öğretmenler

Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığının 4+4+4 sistemine geçmesi ile birlikte sınıf öğretmenliği kadrolarında oluşan norm fazlası öğretmenlerin sorununa çözüm olarak öğretmenlerin üniversitede aldıkları yan alanlarına geçişi sağlanmıştır.

“Öğretmen eğitiminde, öğretmen adayının öğrenim gördüğü branş ile ilgili alan bilgisini öğrenmesi zorunluluktur. Örneğin matematik öğretmenliği bölümünden mezun olan öğretmenin matematik alanı ile ilgili alan bilgisine

sahip olması dolayısıyla matematik alanına ilişkin teorik bilgileri ve matematik öğretim becerilerini kazanmış olmalıdır. Bir öğretmenin meslek hayatında başarılı olabilmesi için kendi branşındaki uzmanlık alanını iyi bilmesi gerekir. Çünkü bilinmeyen bir şey öğretilmemektedir” (Helvacıoğlu, 2011 akt. Gür Erdoğan, Demirtaş, vd s.4).

Milli Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynaklarının Valiliklere Gönderdiği 68898891/903190953 sayılı 21/11/2014 tarihli yazısında belirttiği üzere:

“2012 yılında 6287 sayılı Kanun ile eğitim sisteminde yapılan değişiklikler sonucunda sınıf öğretmenliğinde oluşan fazlalığın giderilmesine yönelik olarak Talim ve Terbiye Kurulu’nun 07/07/2009 tarihli ve 80 sayılı kararı ile 12/02/2012 tarihli ve 5510 sayılı mütalaası çerçevesinde sınıf öğretmenlerine istemeleri halinde ve daha sonra hizmet içi eğitim yoluyla yetiştirilmek üzere Zihin Engelliler Sınıfı Öğretmenliğine veya Teknoloji ve Tasarım öğretmenliğine alan değişikliği imkanı verilmiştir” (TTKB, 2014).

Tablo 1. Alan değişikliği yapan Sınıf Öğretmenlerinin Branşlara Göre Dağılımı

Branş	Sayı
Beden Eğitimi	4270
Fen Bilgisi	3400
Görsel Sanatlar	1400
İlköğretim Matematik	4219
İngilizce	3200
Matematik	1000
Müzik	3330
Okul Öncesi	3500
Rehberlik	5120
Tarih	580
Sosyal Bilgiler	2728

(www.mebhaberleri.net, 7 Ekim 2012 akt. Eskicumalı, A., Demirtaş, Z., Gür Erdoğan, D., ve Arslan, S. 2014 s.5)

Tablo 1’e göre 3330 sınıf öğretmeni alan değişikliği yaparak müzik öğretmenliği alanına geçiş yapmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) yayınladığı verilere göre alan değişikliği atamalarından önce sınıf öğretmenliği branşında 16163 norm kadro fazlalığı bulunurken, yeni atamaların ardından 9291 sınıf öğretmeni ihtiyacı ortaya çıkmıştır. MEB’in tüm öğretmenlik branşlarında, alan değişikliği atamalarından sonra 1727 norm kadro fazlası kalırken öğretmen açığı ise 127472 olarak belirlenmiştir (MEB,2012 Akt. Eskicumalı, Demirtaş , Gür Erdoğan ve Arslan, 2014 s.6).

Türkiye’de müzik öğretmeni ihtiyacının önemli bir bölümünü müzik öğretmenliği anabilim dalları karşılamaktadır. Bununla birlikte mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan güzel sanatlar fakülteleri ve konservatuar mezunları da pedagojik formasyon eğitimi olarak müzik öğretmeni olmaya hak kazanmaktadırlar. Bunlara ek olarak Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullarda alan değişikliği yaparak sınıf öğretmenliğinden ayrılarak müzik öğretmenliğine geçiş yapmış öğretmenlerin ve ihtiyaç görülmesi durumunda diğer branş öğretmenlerinin de müzik derslerini yürüttükleri görülmektedir. Farklı alan bilgisi ve mesleki tecrübeye sahip bu öğretmenlerin, müzik dersinde hedeflenen kazanımları ne düzeyde gerçekleştirebildiği tartışılmalı bir konudur.

Ortaokul öğrencilerinin müzik dersine ilişkin görüşlerinin öğretmen değişkenine göre incelenmesi önem teşkil etmektedir. Öğrencilerin beğenilerinin, müziksel davranışlarının oluşmasında ve gelişmesinde öğretmenlerinin dersi işleme biçiminin etkili olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin müzik dersine ilişkin görüşleri öğretmen değişkenine göre incelenerek farklılıklar ve benzerlikler ortaya konulmuştur. Bu benzerlikler ve farklılıklar araştırmanın problem durumunu oluşturmuştur.

Bu araştırmanın problemini, “Ortaokul öğrencilerinin müzik dersine ilişkin görüşleri öğretmen değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” sorusu oluşturmaktadır.

Bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- Ortaokul öğrencilerinin kendi müzikal yeterliliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Ortaokul öğrencilerinin müzik dersine ilişkin görüşleri, öğretmen değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Ortaokul öğrencilerinin müzik dersinin işlenmesine yönelik görüş ve önerileri nelerdir?

Bu araştırmanın amacı; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okuyan ortaokul öğrencilerinin müzik dersine ilişkin görüşlerinde, öğretmen değişkenine göre farklılıkları belirlemektir.

Bu araştırma, ortaokul öğrencilerinin müzik dersine ilişkin görüşleri doğrultusunda; müzik dersi etkinliklerinin, müzik dersi ile ilgili düşünce ve beklentilerinin öğretmen değişkenine bağlı olarak incelenmesini amaçlamaktadır. Elde edilen sonuçlar neticesinde eğitim-öğretim sürecinin etkin bir biçimde yürütülmesi konusunda yeni yaklaşımlar ortaya sunması bakımından

araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma, ortaokul öğrencilerinin müzik dersine yönelik görüşlerinin öğretmen değişkenine göre incelenmesi ve yorumlanmasına yönelik olması nedeniyle, betimsel bir araştırmadır. Araştırmada nicel verilerin analizi için nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli, nitel verilerin analizi için nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın temellendirilmesi ve hedeflenen amaçlara ulaşılabilmesi için literatür tarama yapılarak konuyla ilgili kaynaklar saptanıp toplanmış, ilgili ders programları incelenip çözümlenerek veri toplama aracının kavramsal yapısı ve ana çerçevesi belirlenmiştir.

Çalışma Grubu

2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Adıyaman ili Merkez ilçesine bağlı Mimar Sinan, Gümüşkaya, Fevzi Çakmak ve TOBB Yavuz Selim Ortaokullarının 5, 6, 7 ve 8. sınıfta öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın anket uygulamasına 694 öğrenci katılmıştır. Ankete katılan katılımcılardan bir öğrenci cevaplarında bazı soruları boş bırakması nedeniyle cevapları çalışmadan çıkarılmıştır. Görüşmeye ise 694 öğrenci içerisinde okulların 7. Sınıflarında okuyan ve sorulara gönüllü olarak cevap vermeyi kabul eden 15 öğrenci katılmıştır.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	372	53,6
Erkek	322	46,4
Toplam	694	100

Tablo 2'ye göre ankete katılan öğrencilerin yarısından fazlası kız öğrencidir. Kız öğrencilerin sayısı 372 ve yüzdeleri %53,6 iken erkek öğrencilerin sayısı 322, yüzdelerinin %46,4 olduğu görülmüştür.

Tablo 3. Katılımcıların Sınıflara Göre Dağılımı

Sınıf	f	%
5.sınıf	137	19,7
6.sınıf	223	32,1
7.sınıf	159	22,9
8.sınıf	175	25,2
Toplam	694	100

Tablo 3'e göre ankete katılan öğrencilerden 5. Sınıf öğrencilerinin sayısı 137, yüzdeleri %19,7 olduğu, 6.sınıf öğrencilerinin sayısı 223, yüzdelerinin %32,1 olduğu, 7.sınıf öğrencilerinin sayısı 159, yüzdelerinin %22,9 olduğu, 8.sınıf öğrencilerinin sayısı 175, yüzdelerinin %25,2 olduğu görülmektedir.

Mimar Sinan Ortaokulunda müzik derslerini diğer branş öğretmenleri, TOBB Yavuz Selim ve Fevzi Çakmak Ortaokulunda müzik derslerini Sınıf öğretmenliğinden alan değişikliği yaparak müzik öğretmenliği bölümüne geçiş yapmış öğretmenleri, Gümüşkaya Ortaokulunda ise Müzik öğretmenliği branşından mezun müzik öğretmeni yürütmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, veri toplama aracı olarak 2 bölümlü anket ve görüşme formu hazırlanmıştır. 1. bölümde öğrencilerin kendi müzikal yeterliklerine ilişkin sorular yer almaktadır. 2. bölümde uzman görüşleri alınarak hazırlanan, 20 sorudan oluşan 3'lü likert tipi anket formu kullanılarak öğrencilerin müzik dersine ilişkin görüşleri öğretmen değişkenine göre saptanmaya çalışılmıştır. 3. bölümde ise öğrencilerin müzik dersine ilişkin düşüncelerini ve önerilerini belirlemek amacıyla, yapılandırılmamış görüşme formu hazırlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın temel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere yönelik toplanan verilerin gerekli istatistiksel analizleri yapılmıştır. Araştırmanın birinci alt problemi olan ortaokul öğrencilerinin kendi müzikal yeterliklerine ilişkin görüşlerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek için frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır. Araştırmanın ikinci alt problemine yönelik olarak; gruplara ait ortalamaların veya varyansların homojen olmadığı ve

normal dağılıma sahip olmadığı tespit edilmiştir. Bu sebeple analizlerde non-parametrik testlerden Kruskal-Wallis ve Mann Whitney U testleri kullanılmıştır. “Kruskal-Wallis testi üç ya da daha fazla örnekleme karşılaştırmak için kullanılan bir testtir”(Y. Yılmaz ve Yılmaz, 2005 s.181). “Mann Whitney U testi, iki ilişkisiz örneklemeden elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test eder” (Büyüköztürk, 2010). Analizlerde anlamlılık değeri $p < 0.05$ olarak ele alınmıştır. Yapılan güvenilirlik analizinde araştırmada kullanılan veri toplama aracının Cronbach alpha değerinin (α) .88 olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç, veri toplama aracının güvenilir olduğunu göstermektedir. 3. alt probleme yönelik olarak ise içerik analizi kullanılarak, toplanan veriler özetlenip yorumlanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Tablo 4. Öğrencilerin “Nota Okumayı Biliyor musunuz?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Okul Adı	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Mimar Sinan	39	20,97	147	79,03	186
TOBB Yavuz Selim	94	70,15	40	29,85	134
Gümüşkaya	144	85,21	25	14,79	169
Fevzi Çakmak	116	56,59	89	43,41	205
Toplam	393	100	301	100	694

Tablo 4’te görüldüğü gibi Mimar Sinan Ortaokulunda ankete katılan 186 öğrenciden 39 öğrenci “Evet” seçeneğini işaretleyerek, nota okumayı bildiğini belirtirken, 147 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek, nota okumayı bilmediğini ifade etmiştir. TOBB Yavuz Selim Ortaokulunda ankete katılan 134 öğrenciden 94 öğrenci “Evet” seçeneğini işaretleyerek, nota okumayı bildiğini belirtirken, 40 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek, nota okumayı bilmediğini ifade etmiştir. Gümüşkaya Ortaokulunda ankete katılan 169 öğrenciden 144 öğrenci “Evet” seçeneğini işaretleyerek, nota okumayı bildiğini belirtirken, 25 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek, nota okumayı bilmediğini ifade etmiştir. Fevzi Çakmak Ortaokulunda ankete katılan 205 öğrenciden 116 öğrenci “Evet” seçeneğini işaretleyerek, nota okumayı bildiğini belirtirken, 89 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek, nota okumayı bilmediğini ifade etmiştir.

Bu bulgulara göre kendi alanından mezun müzik öğretmenin olduğu

okuldaki öğrencilerin, diğer okullara göre nota okuma becerisini daha iyi kazandıkları söylenebilir.

Tablo 5. Öğrencilerin “Herhangi Bir Müzik Aleti Çalıyor musunuz?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Okul Adı	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Mimar Sinan	39	20,97	147	79,03	186
TOBB Yavuz Selim	81	60,45	53	39,55	134
Gümüşkaya	138	81,66	31	18,34	169
Fevzi Çakmak	157	76,59	48	23,41	205
Toplam	415	100	279	100	694

Tablo 5’te görüldüğü gibi Mimar Sinan Ortaokulunda ankete katılan 186 öğrenciden 39 öğrenci “Evet” seçeneğini işaretleyerek, herhangi bir müzik aleti çaldığını belirtirken, 147 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek, herhangi bir müzik aleti çalmadığını ifade etmiştir. Evet diyen öğrenciler TOBB Yavuz Selim Ortaokulunda ankete katılan 134 öğrenciden 81 öğrenci “Evet” seçeneğini işaretleyerek, herhangi bir müzik aleti çaldığını belirtirken, 53 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek, herhangi bir müzik aleti çalmadığını ifade etmiştir. Gümüşkaya Ortaokulunda ankete katılan 169 öğrenciden 138 öğrenci “Evet” seçeneğini işaretleyerek, herhangi bir müzik aleti çaldığını belirtirken, 31 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek, herhangi bir müzik aleti çalmadığını ifade etmiştir. Fevzi Çakmak Ortaokulunda ankete katılan 205 öğrenciden 157 öğrenci “Evet” seçeneğini işaretleyerek, herhangi bir müzik aleti çaldığını belirtirken, 48 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek, herhangi bir müzik aleti çalmadığını ifade etmiştir.

Nota okuma becerisini diğer okullara göre daha iyi düzeyde gerçekleştiren öğrencilerin çalgı kullanabilme oranlarının da diğer okullardaki öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Tablo 5’te elde edilen bulguların, Tablo 6’da elde edilen bulgular ile örtüştüğü görülmektedir.

Tablo 6’da görüldüğü gibi, öğrencilerin “Müzik dersinde çalgınızı kullanıyor musunuz?” sorusuna; Mimar Sinan Ortaokulunda ankete katılan 186 öğrenciden 14 öğrenci “Evet” seçeneğini işaretleyerek, müzik dersinde çalgılarını kullandıklarını belirtirken, 172 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek, müzik dersinde çalgılarını kullanmadıklarını ifade etmiştir. TOBB Yavuz Selim Ortaokulunda ankete katılan 134 öğrenciden 68 öğrenci “Evet” seçeneğini

işaretleyerek, müzik dersinde çalgılarını kullandıklarını belirtirken, 66 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek, müzik dersinde çalgılarını kullanmadıklarını ifade etmiştir. Gümüşkaya ortaokulunda ankete katılan 169 öğrenciden 126 öğrenci “Evet” seçeneğini işaretleyerek, müzik dersinde çalgılarını kullandıklarını belirtirken, 43 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek, müzik dersinde çalgılarını kullanmadıklarını ifade etmiştir. Fevzi Çakmak Ortaokulunda ankete katılan 205 öğrenciden 142 öğrenci “Evet” seçeneğini işaretleyerek, müzik dersinde çalgılarını kullandıklarını belirtirken, 63 öğrenci ise “Hayır” seçeneğini işaretleyerek müzik dersinde çalgılarını kullanmadıklarını ifade etmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin “Müzik Dersinde Çalgı Kullanıyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Okul Adı	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Mimar Sinan	14	7,53	172	92,47	186
TOBB Yavuz Selim	68	50,75	66	49,25	134
Gümüşkaya	126	74,56	43	25,44	169
Fevzi Çakmak	142	69,27	63	30,73	205
Toplam	350	100	344	100	694

Tablo 5’de herhangi bir müzik aleti çalıyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplara bakıldığında Mimar Sinan ortaokulu öğrencilerinin %20.97’sinin “Evet” cevabı vermesi, Tablo 6’da ise Müzik dersinde çalgınızı kullanıyor musunuz? Sorusuna Mimar Sinan ortaokulu öğrencilerinin %7.53 oranında “Evet” cevabı vermesi dikkat çekicidir. Mimar Sinan ortaokulunda müzik derslerini yürütmekte olan diğer branş öğretmeninin, müzik derslerinde öğrencilere genel olarak çalgılarını kullandırmadıkları ve müzik derslerini çalgı kullanmadan işlediği söylenebilir.

Müzikal yeterliliğe ilişkin bulgulara genel olarak bakıldığında: Çalışmaya katılan okullar arasında kendi alanından mezun müzik öğretmenin çalıştığı okulda öğrencilerin teorik bilgilerinin ve çalgı çalma becerilerinin diğer okullardan daha iyi seviyede olduğu söylenebilir. Herhangi bir müzik aleti çaldığını söyleyen öğrencilerin çoğunluğunun kendi branşından mezun müzik öğretmeni ve sınıf öğretmenliği branşından mezun ancak alan değişikliği ile müzik öğretmenliğine geçiş yapmış öğretmenin çalıştığı okulda okuyan öğrenciler olduğu söylenebilir. “Müzik dersinde çalgınızı kullanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplara bakıldığında çalgı kullanan öğrencilerin

çoğunluğunun kendi branşından mezun müzik öğretmeni ve sınıf öğretmenliği branşından mezun ancak alan değişikliği ile müzik öğretmenliğine geçiş yapmış öğretmenin çalıştığı okulda okuyan öğrenciler olduğu söylenebilir.

Tablo 7. Öğrencilerin “Müzik Dersini Seviyorum” Önermesine Verdikleri Cevapların Kruskal-Wallis Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Kİ-kare	Df	p	M-W
Mimar Sinan	186	363,51				1-2,
TOBB Yavuz Selim	134	233,82	116,57	3	,000	1-3,
Gümüşkaya	169	385,49				2-3,
Fevzi Çakmak	205	375,96				2-4
Toplam	694					

Tablo 7’ye göre öğrencilerin müzik dersini seviyorum ifadesine verdikleri cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p \leq 0,01$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında müzik öğretmenliği bölümünden mezun müzik öğretmenin çalıştığı Gümüşkaya Ortaokulu öğrencilerinin müzik dersini önemli bulduğu, sınıf öğretmenliğinden alan değişikliği yaparak müzik öğretmenliğine geçiş yapmış öğretmenin çalıştığı TOBB Yavuz Selim Ortaokulu öğrencilerinin ise müzik dersini diğer okullar kadar önemli bulmadıkları görülmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin “Müzik Dersini Seviyorum” Önermesine Verdikleri Cevapların Mann Whitney U Testi Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Mimar Sinan	186	185,00	34409,50	7905,50	,000
TOBB Yavuz Selim	134	126,50	16950,50		
TOBB Yavuz Selim	134	114,90	15396,00	6351,00	,000
Gümüşkaya	169	181,42	30660,00		
TOBB Yavuz Selim	134	127,43	17076,00	8031,00	,000
Fevzi Çakmak	205	197,82	40554,00		

Tablo 8’de görüldüğü gibi müzik dersini seviyorum önermesine verilen cevaplar incelendiğinde, Mimar Sinan Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu, TOBB Yavuz Selim Ortaokulu ile Gümüşkaya Ortaokulu ve TOBB Yavuz Selim Ortaokulu ile Fevzi Çakmak Ortaokulu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p \leq 0,01$).

Genel olarak bakıldığında müzik öğretmenliği bölümünden mezun müzik öğretmenin çalıştığı Gümüşkaya ortaokulu öğrencilerinin, sınıf öğretmenliğinden mezun müzik öğretmenlerinin ve diğer branş öğretmenlerinin

müzik dersini yürüttüğü okullarda okuyan öğrencilere göre müzik dersini daha çok sevdiği söylenebilir. Ancak diğer branş öğretmenlerinin müzik derslerini yürüttüğü Mimar Sinan ortaokulu öğrencileri ile müzik öğretmenliği branşından mezun öğretmenin çalıştığı Gümüşkaya öğrencilerinin müzik derslerini benzer seviyede sevmesi dikkat çekicidir.

Tablo 9. Öğrencilerin “Müzik Aleti Çalmayı Seviyorum” Önermesine İlişkin Kruskal-Wallis Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	KI-kare	Df	p	M-W
Mimar Sinan	186	315,02				
TOBB Yavuz Selim	134	292,76	47,507	3	,000	1-3,1-4,
Gümüşkaya	169	397,9				2-3,
Fevzi Çakmak	205	371,2				2-4,3-4
Toplam	694					

Tablo 9'a göre öğrencilerin müzik aleti çalmayı seviyorum ifadesine verdikleri cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında müzik öğretmenliği bölümünden mezun müzik öğretmenin çalıştığı Gümüşkaya Ortaokulu öğrencilerinin müzik dersinde müzik aleti çalmayı sevdikleri, sınıf öğretmenliğinden alan değişikliği yaparak müzik branş öğretmenliğine geçiş yapmış öğretmenin çalıştığı TOBB Yavuz Selim Ortaokulu öğrencilerinin ise müzik dersinde müzik aleti çalmayı diğer okullara göre daha az sevdikleri görülmektedir.

Müzik öğretmenliği mezunu müzik öğretmenin çalıştığı Gümüşkaya ortaokulu öğrencilerinin müzik aleti çalmayı sevdikleri görülmektedir. Bu bulgu “Herhangi Bir Müzik Aleti Çalıyor musunuz? ve “Müzik Dersinde Çalgı Kullanıyor musunuz? sorularına verilen cevapların bulguları ile örtüştüğü görülmektedir. Ancak diğer branş öğretmeninin müzik dersini yürüttüğü Mimar Sinan ortaokulu öğrencilerinin “Müzik Dersinde Çalgı Kullanıyor musunuz? sorusuna verdikleri cevapların bulguları ile örtüşmediği görülmektedir. Bu durumun kaynağının, öğrencilerin müzik aleti çalmayı sevdikleri veya müzik aleti çalmayı istedikleri ancak müzik derslerini yürütmekte olan diğer branş öğretmenlerinin bu konuda yetersiz oldukları ve ya öğrencilerin bu isteklerini karşılayacak yeterli donanımda olmadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 10. Öğrencilerin “Müzik Aleti Çalmayı Seviyorum” Önermesine Verdikleri Cevapların Mann Whitney U Testi Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Mimar Sinan	186	157,62	29317,00	11926,00	,000
Gümüşkaya	169	200,43	33873,00		
Mimar Sinan	186	178,90	33275,00	15884,00	,000
Fevzi Çakmak	205	211,52	43361,00		
TOBB Yavuz Selim	134	127,44	17077,50	8032,50	,000
Gümüşkaya	169	171,47	28978,50		
TOBB Yavuz Selim	134	146,76	19666,50	10621,50	,000
Fevzi Çakmak	205	185,19	37963,50		
Gümüşkaya	169	196,00	33123,50	15886,50	,035
Fevzi Çakmak	205	180,50	37001,50		

Tablo 10’da görüldüğü gibi Müzik aleti çalmayı seviyorum önermesine verilen cevaplar incelendiğinde, Mimar Sinan Ortaokulu ile Gümüşkaya Ortaokulu, Mimar Sinan Ortaokulu ile Fevzi Çakmak Ortaokulu, TOBB Yavuz Selim Ortaokulu ile Gümüşkaya Ortaokulu, TOBB Yavuz Selim Ortaokulu ile Fevzi Çakmak Ortaokulu, Gümüşkaya Ortaokulu ile Fevzi Çakmak Ortaokulu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < 0,05$).

Tablo 11. Öğrencilerin “Müzik Dersi Önemli Bir Derstir” Önermesine İlişkin Cevapların Kruskal- Wallis Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Kİ-kare	Df	p	M-W
Mimar Sinan(1)	186	338,15	55,799	3	,000	1-2,
TOBB Yavuz Selim (2)	134	251,05				1-3,
Gümüşkaya(3)	169	403,87				2-3,
Fevzi Çakmak(4)	205	372,56				2-4
Toplam	694					

Tablo 11’de görüldüğü gibi öğrencilerin müzik dersi önemli bir derstir ifadesine verdikleri cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0,01$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında müzik öğretmenliği bölümünden mezun müzik öğretmenin çalıştığı Gümüşkaya Ortaokulu öğrencilerinin müzik dersini önemli bulduğu, sınıf öğretmenliğinden alan değişikliği ile müzik öğretmenliğine geçiş yapmış öğretmenin çalıştığı TOBB Yavuz Selim Ortaokulu öğrencilerinin ise müzik dersini diğer okullar kadar önemli bulmadıkları görülmektedir.

Tablo 12. Öğrencilerin “Müzik Dersi Önemli Bir Derstir” Önermesine Verdikleri Cevapların Mann Whitney U Testi Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Mimar Sinan	186	177,60	33034,50	9280,50	,000
TOBB Yavuz Selim	134	136,76	18325,50		
Mimar Sinan	186	161,90	30114,00	12723,00	,001
Gümüşkaya	169	195,72	33076,00		
TOBB Yavuz Selim	134	116,00	15543,50	6498,50	,000
Gümüşkaya	169	180,55	30512,50		
TOBB Yavuz Selim	134	133,29	17861,50	8816,50	,000
Fevzi Çakmak	205	193,99	39768,50		

Tablo 12’de görüldüğü gibi müzik dersi önemli bir derstir önermesine verilen cevaplar incelendiğinde Mimar Sinan Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu, Mimar Sinan Ortaokulu ile Gümüşkaya Ortaokulu, Gümüşkaya Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu, Fevzi Çakmak Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p \leq 0,01$).

Bu bulguların, müzik öğretmenliğinden mezun müzik öğretmenin lehine olduğu görülmektedir. Müzik derslerinde öğretmenin dersi işleyiş biçiminin öğrencilerin müzik dersinin önemini kavramasında belirleyici olduğu düşünülebilir.

Tablo 13. “Müzik Dersinde Müzik Aleti Çalıyorum” Önermesine İlişkin Cevapların Kruskal- Wallis Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Kİ-kare	Df	p	M-W
Mimar Sinan(1)	186	210,11	182,274	3	,000	1-2,1-3,1-4, 2-3,2-4,3-4
TOBB Yavuz Selim (2)	134	332,44				
Gümüşkaya(3)	169	452,62				
Fevzi Çakmak(4)	205	395,33				
Toplam	694					

Tablo 13’te göre öğrencilerin müzik dersinde müzik aleti çalıyorum önermesine verdikleri cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p \leq 0,01$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında Müzik öğretmenliği bölümünden mezun müzik öğretmenin çaldığı Gümüşkaya Ortaokulu öğrencilerinin müzik dersinde müzik aleti çaldıkları, diğer branş öğretmenlerinin müzik dersini yürüttüğü Mimar Sinan Ortaokulu öğrencilerinin ise müzik dersinde müzik aletini diğer okullardan daha az çaldıkları görülmektedir.

Tablo 14. Öğrencilerin “Müzik Dersinde Müzik Aleti Çalıyorum” Önermesine Verdikleri Cevapların Mann Whitney U Testi Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Mimar Sinan	186	136,85	25454,50	8063,50	,000
TOBB Yavuz Selim	134	193,32	25905,50		
Mimar Sinan	186	118,26	21996,00	4605,00	,000
Gümüşkaya	169	243,75	41194,00		
Mimar Sinan	186	142,00	26412,50	9021,50	,000
Fevzi Çakmak	205	244,99	50223,50		
TOBB Yavuz Selim	134	122,63	16432,50	7387,50	,000
Gümüşkaya	169	175,29	29623,50		
TOBB Yavuz Selim	134	151,49	20299,00	11254,00	,001
Fevzi Çakmak	205	182,10	37331,00		
Gümüşkaya	169	203,59	34406,00	14604,00	,001
Fevzi Çakmak	205	174,24	35719,00		

Tablo 14’te görüldüğü gibi müzik dersinde müzik aleti çalıyorum önermesine verilen cevaplar incelendiğinde Mimar Sinan Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu, Mimar Sinan Ortaokulu ile Gümüşkaya Ortaokulu, Mimar Sinan Ortaokulu ile Fevzi Çakmak Ortaokulu, Gümüşkaya Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu, Fevzi Çakmak Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu, Gümüşkaya Ortaokulu ile Fevzi Çakmak Ortaokulu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p \leq 0,01$).

Müzik öğretmenliğinden mezun müzik öğretmenin çalıştığı Gümüşkaya Ortaokulu öğrencilerinin müzik derslerinde, diğer öğretmenlerin çalıştığı okulların öğrencilerine göre daha çok müzik aleti çaldıkları söylenebilir. Bu bulguların birinci alt problemde öğrencilerin kendi müzikal yeterliliğine ilişkin görüşlerine yönelik sorulan bulgular ile örtüştüğü görülmektedir.

Tablo 15. “Müzik Dersinde Şarkı Söylüyorum” Önermesine İlişkin Cevapların Kruskal-Wallis Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Kİ-kare	Df	p	M-W
Mimar Sinan(1)	186	365,91	74,154	3	,000	1-2,2-3,2-4
TOBB Yavuz Selim (2)	134	225,19				
Gümüşkaya(3)	169	391,76				
Fevzi Çakmak(4)	205	374,25				
Toplam	694					

Tablo 15’de görüldüğü gibi öğrencilerin müzik dersinde şarkı söylüyorum ifadesine verdikleri cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p \leq 0,01$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında

müzik öğretmenliği bölümünden mezun müzik öğretmenin çalıştığı Gümüşkaya Ortaokulu öğrencilerinin müzik dersinde diğer okullara göre daha fazla şarkı söyledikleri, sınıf öğretmenliği bölümünden alan değişikliği yaparak müzik öğretmenliği branşına geçiş yapmış öğretmenin çalıştığı TOBB Yavuz Selim Ortaokulu öğrencilerinin ise müzik dersinde diğer okullara göre daha az şarkı söyledikleri görülmektedir.

Tablo 16. Öğrencilerin “Müzik Dersinde Şarkı Söylüyorum” Önermesine Verdikleri Cevapların Mann Whitney U Testi Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Mimar Sinan	186	187,74	34920,00	7395,00	,000
TOBB Yavuz Selim	134	122,69	16440,00		
TOBB Yavuz Selim	134	112,41	1562,50	6017,50	,000
Gümüşkaya	169	183,39	30993,50		
TOBB Yavuz Selim	134	125,10	16763,50	7718,50	,000
Fevzi Çakmak	205	199,35	40866,50		

Tablo 16’da görüldüğü gibi müzik dersinde şarkı söylüyorum önermesine verilen cevaplar incelendiğinde Mimar Sinan Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu, Gümüşkaya Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu, Fevzi Çakmak Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p \leq 0,01$).

Tablo 17. “Müzik Öğretmeni Olmak İstiyorum” Önermesine İlişkin Cevapların Kruskal-Wallis Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Kİ-kare	Df	p	M-W
Mimar Sinan(1)	186	344,36				
TOBB Yavuz Selim (2)	134	248,82	91,535	3	,000	1-2,1-3,
Gümüşkaya(3)	169	445,09				2-3,
Fevzi Çakmak(4)	205	334,40				2-4,3-4
Toplam	694					

Tablo 17’ye göre öğrencilerin müzik öğretmeni olmak istiyorum ifadesine verdikleri cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p \leq 0,01$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında müzik öğretmenliği bölümünden mezun müzik öğretmenin çalıştığı Gümüşkaya Ortaokulu öğrencilerinin diğer okullardaki öğrencilere göre müzik öğretmeni olmayı daha çok istedikleri görülmektedir. Sınıf öğretmenliğinden alan deği-

şikliği yaparak müzik öğretmenliğine geçiş yapmış müzik öğretmenin çalıştığı TOBB Yavuz Selim Ortaokulu öğrencilerinin ise müzik öğretmeni olmayı diğer okullara göre daha az istedikleri görülmektedir.

Tablo 18. Öğrencilerin “Müzik Öğretmeni Olmak İstiyorum” Önermesine Verdikleri Cevapların Mann Whitney U Testi Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Mimar Sinan	186	178,56	33212,00	9103,00	,000
TOBB Yavuz Selim	134	135,43	18148,00		
Mimar Sinan	186	153,94	28633,50	11242,50	,000
Gümüşkaya	169	204,48	34556,50		
TOBB Yavuz Selim	134	103,88	13920,50	4875,50	,000
Gümüşkaya	169	190,15	32135,50		
TOBB Yavuz Selim	134	144,50	19363,00	10318,00	,000
Fevzi Çakmak	205	186,67	38267,00		
Gümüşkaya	169	220,46	37258,50	11751,50	,000
Fevzi Çakmak	205	160,32	32866,50		

Tablo 18’de görüldüğü gibi müzik öğretmeni olmak istiyorum önermesine verilen cevaplar incelendiğinde Mimar Sinan Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu, Mimar Sinan Ortaokulu ile Gümüşkaya Ortaokulu, TOBB Yavuz Selim Ortaokulu ile Gümüşkaya Ortaokulu, TOBB Yavuz Selim Ortaokulu ile Fevzi Çakmak Ortaokulu, Gümüşkaya Ortaokulu ile Fevzi Çakmak Ortaokulu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p \leq 0,01$).

Tablo 19. “Müzik Dersi Kendime Güvenimi Artırıyor” Sorusuna İlişkin Cevapların Kruskal- Wallis Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Kİ-kare	Df	p	M-W
Mimar Sinan(1)	186	367,51	58,249	3	,000	1-2, 2-3, 2-4
TOBB Yavuz Selim (2)	134	238,13				
Gümüşkaya(3)	169	388,35				
Fevzi Çakmak(4)	205	367,16				
Toplam	694					

Tablo 19’da görüldüğü gibi öğrencilerin “müzik dersi kendime güvenimi artırıyor” ifadesine verdikleri cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p \leq 0,01$). Müzik öğretmenliği mezunu öğretmenin müzik derslerini yürüttüğü okul olan Gümüşkaya Ortaokulu’nda öğrencilerin, müzik dersi sonucunda kendilerine olan güvenlerinin daha çok arttığı söylenebilir.

Tablo 20. Öğrencilerin “Müzik Dersi Kendime Güvenimi Arttırıyor” Önermesine Verdikleri Cevapların Mann Whitney U Testi Analizi

Okul Adı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Mimar Sinan	186	185,30	34465,00	7850,00	,000
TOBB Yavuz Selim	134	126,08	16895,00		
TOBB Yavuz Selim	134	115,17	15433,00	6388,00	,000
Gümüşkaya	169	181,20	30623,00		
TOBB Yavuz Selim	134	131,88	17671,50	8626,50	,000
Fevzi Çakmak	205	194,92	39958,50		

Tablo 20’de görüldüğü gibi müzik dersi kendime güvenimi arttırıyor önermesine verilen cevaplar incelendiğinde Mimar Sinan Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu, Gümüşkaya Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu, Fevzi Çakmak Ortaokulu ile TOBB Yavuz Selim Ortaokulu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0,01$).

Tablo 21. Görüşmeye Katılan Öğrencilerin Okuduğu Okullar

Veri Toplanan Okullar	Öğrenci Numaraları
TOBB Yavuz Selim Ortaokulu	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5
Fevzi Çakmak Ortaokulu	Ö6, Ö7, Ö8
Gümüşkaya Ortaokulu	Ö9
Mimar Sinan Ortaokulu	Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15

Tablo 21’de görüldüğü gibi görüşmeye katılan öğrencilerin okuduğu okullar sırasıyla verilmiştir. Tabloya göre TOBB Yavuz Selim Ortaokulunda “Ö1...Ö5”, Fevzi Çakmak Ortaokulunda “Ö6...Ö8”, Gümüşkaya Ortaokulunda “Ö9”, Mimar Sinan Ortaokulunda ise “Ö10...Ö15” okumaktadır. Görüşmeye katılan öğrencilerin cevaplarının analizi Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 22. Müzik Dersi Sizce Nasıl Olmalıdır? Müzik Dersi Hakkında Ne Düşünüyorsunuz? Sorularına Verilen Cevaplar.

Tema	Kodlar	Katılımcı	F	%
Görüş	Müzik dersinde çalgı kullanılmıyor	Ö2, Ö3, Ö7, Ö9, Ö13, Ö14	6	40
	Müzik dersi eğlenceli geçmiyor	Ö5, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14	5	33,33
	Müziksel etkinlikler yeteri kadar yapılmıyor	Ö1, Ö10, Ö11, Ö15	4	26,66
Öneri	Müzik dersinde farklı müzik aletleri kullanılmalı	Ö6, Ö8, Ö9	3	20
	Müzik dersinde şarkı söylenmeli	Ö4, Ö12, Ö15	3	20
	Müzik dersi müzik odasında olmalı	Ö9, Ö10, Ö11	3	20

Tablo 22 incelendiğinde görüş teması kapsamında “müzik dersinde çalgı kullanılmıyor”, “müzik dersi eğlenceli geçmiyor”, “müziksel etkinlikler yeteri

kadar yapılmıyor” olmak üzere 3 kod, öneri teması kapsamında “müzik dersinde farklı müzik aletleri kullanılmalı”, “müzik dersinde şarkı söylenmeli”, “müzik dersi müzik odasında olmalı” 3 kod bulunmaktadır. Öğrencilerin kendi cümlelerinden bazı örnekler aşağıda verilmiştir.

- Ö2: Derslerde çalgı aleti çalınmalı, müzik yapılmalı.
 - Ö14: Müzik dersinde çalgı aletleri kullanılmalı ve daha eğlenceli olmalı. Müzik dersinde sadece ders kitabı kullanıyoruz.
 - Ö5: Müzik dersini eğlenceli hale getirilmesi gerekiyor.
 - Ö13: Bence müzik dersinde çalgılardan yararlanabiliriz, müzik aleti getirebiliriz derse, ...Çünkü bu şekilde ders daha eğlenceli geçeceğine inanıyorum.
 - Ö10: İstedğim gibi ders işleyen matematik öğretmenimiz var, ders işlerken derste etkinlik yaparak dersi bize sevdiriyor. Müzik dersinde ise sadece ders kitabını kullanıyoruz.
 - Ö15: Öğretmenin öğrenciyi çok zorlamaması gerekiyor. Arada kendisinin de söylemesini isterim, sıkıcı geçmesini istemem ve sürekli kitaptan işlemesini de istemem, Türkçe öğretmenimizin ders arasında akıllı tahtadan bize farklı etkinlikler yapması çok güzel.
 - Ö8: Ben müzik öğretmeni olsaydım çocuklara melodika çalmayı ve farklı çalgı aletleri öğrettirdim.
 - Ö6: Müzik dersinde flüt kullanıyoruz, derslerde farklı-farklı müzikler öğretilmeli ve farklı müzik aletlerinin de kullanılması lazım.
 - Ö12: Bence müzik dersi isteyen kalkıp şarkı söylemeli, zorlama olmamalı, ben müzik öğretmeni olsaydım dersi daha eğlenceli geçmesi için uğraşırdım ve isteyene şarkı söyletirdim.
 - Ö4: Öğrencilerle iyi anlaşılmalı, derste şarkı söylenmeli.
 - Ö9: Müzik dersi bir ders daha uzatılmalı, müzik odası olmalı, arkadaşlarımızın gitar bağlama vb çalgıları çalmalarını sağlanmalı.
 - Ö11: Müzik dersi müzik sınıfında olmalı, müziğe yatkın olanların okul içi ve okul dışında konser vb. etkinliklere katılımları sağlanmalı.
- Mimar Sinan Ortaokulu öğrencilerinin görüşleri incelendiğinde:
- Öğrencilerin müzik dersini eğlenceli bulmadıkları,
 - Müziksel etkinliklerin ders içerisinde yeteri kadar yapılmadığı,
 - Derslerde sadece ders kitabının kullanıldığı,

- Ders işlenirken çalgılardan daha çok faydalanılması gerektiği gözlemlenmiştir.

Fevzi Çakmak Ortaokulu öğrencilerinin görüşleri incelendiğinde:

- Öğrencilerin farklı müzik aletlerini çalmak istedikleri söylenebilir.

TOBB Yavuz Selim Ortaokulu öğrencilerinin görüşleri incelendiğinde:

- Müzik derslerinde çalgı kullanılmadığı,
- Öğrencilerin ders sırasında müzik yaparak aktif olmak istedikleri söylenebilir.

Gümüşkaya Ortaokulu'nda görüş belirten tek öğrenci ise müzik dersinin haftalık ders saatinin artırılıp müzik odasında işlenmesi gerektiğini, gitar ve bağlama gibi çalgıların da derste yer almasını istediğini belirtmiştir.

Öğrenci görüşleri öğretmen değişkenine göre değerlendirildiğinde; diğer branş öğretmenin derste çalgıyı yeterince kullanmadığı, müziksel etkinliklere çoğunlukla yer vermediği, eğlenceli bir eğitim-öğretim ortamını oluşturamadığı söylenebilir. Sınıf öğretmenliğinden geçiş yapmış öğretmenlerin olduğu okullarda ise öğrencilerin nota çalışmaları yaptıkları ve şarkı söyledikleri görülmektedir. Ancak öğrencilerin görüşleri doğrultusunda bunların yeterli seviyede gerçekleşmediği söylenebilir. Müzik branş öğretmenin olduğu okulda ise sınıfta yalnızca 1 öğrencinin görüş bildirmesi dikkat çekicidir. Bu öğrenci de müzik dersinin 1 saat daha uzatılması gerektiğini ve okullarında müzik odası bulunması gerektiğini belirtmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Ortaokul öğrencilerinin müzik dersine yönelik görüşlerinin öğretmen değişkeni doğrultusunda incelenmesini hedef alan bu araştırmadan elde edilen bulgularla şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Müzik öğretmenliği bölümünden mezun öğretmenin çalıştığı okulda öğrencilerin nota okuma becerisini diğer okullara göre daha iyi kazandığı, çalgı çalma ve müzik dersinde çalgılarını kullanma oranlarının ise diğer okullara göre daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bahsi geçen kazanımlara yönelik en düşük oranların ise, müzik dersine diğer branş öğretmenin girdiği okulda olduğu tespit edilmiştir. Müzik dersini alan değişikliği yapmış öğretmenlerin yürüttüğü okullarda ise bu kazanımların daha az kazanıldığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar Külah (2007)'in "İlköğretim İkinci Kademe Müzik Dersi Yaklaşımlarının Analizi" adlı çalışması ile Yazıcı

(2012)'nın "İlköğretim Müzik Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunların, Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi" isimli çalışmalarında elde edilen sonuçlar ile örtüşmektedir. İki çalışmada da müzik derslerini sınıf öğretmenleri yerine müzik branş öğretmenlerinin yürütmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bulut ve Bulut (2011) ise çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin temel müzik kuram bilgilerinin çok düşük düzeyde veya tamamen eksik olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Müzik branş öğretmenin çalıştığı okuldaki öğrencilerin müzik dersini diğer okullardaki öğrencilere göre daha önemli buldukları sonucuna ulaşılmıştır. "Müzik öğretmeni olmak istiyorum" ifadesine verilen cevaplar incelendiğinde müzik branş öğretmenin çalıştığı okuldaki ve diğer okullardaki öğrenciler arasında müzik alan öğretmenin olduğu okul lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Topal (2008)'in araştırmasında elde ettiği bulgular bu tespiti destekler niteliktedir. Topal (2008) çalışmasında; A.T.S.O. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilerin çoğunluğunun mesleki müzik eğitime yönelmelerinde ilköğretimdeki müzik öğretmenlerini model aldıkları sonucuna ulaşmıştır.

Sınıf öğretmenliğinden geçiş yapmış iki öğretmenin olduğu okullarda öğrencilerin müzik derslerinde nota çalışmaları yaptıkları ve şarkı söyledikleri görülmüştür. Ancak bu öğrencilerin görüşleri doğrultusunda yapılan bu çalışmaların yeterli seviyede gerçekleşmediği tespit edilmiştir. Bu bulgu Kocabaş (2000)'in "Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Derslerindeki Yetersizliklerine İlişkin Görüşleri" isimli araştırmasında elde edilen sonuçlar ile örtüşmektedir. Kocabaş (2000) araştırmasında, sınıf öğretmenlerinin üniversitede müzik eğitimi aldığı fakat aldıkları eğitimin yeterli olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Diğer branş öğretmenin olduğu okulda, müzik derslerinde sadece ders kitabı kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu okuldaki öğrencilerin derste, daha fazla çalgı kullanmak, daha fazla müziksel etkinliklere katılmak ve daha eğlenceli bir eğitim-öğretim ortamında ders işlemek istedikleri tespit edilmiştir.

Müzik öğretmenliğinden mezun öğretmenin olduğu okulda, müzik ders saatinin arttırılması ve okulda müzik odasının kurulması talebinin olduğu tespit edilmiştir. Yazıcı (2012) da "İlköğretim müzik dersinin uygulanmasında karşılaşılan sorunların, öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi" adlı araştırmasında, okullardaki müzik dersliğinin bulunmamasının ve müzik ders saatlerinin yetersiz olmasının müzik dersinin hedeflerine ulaşabilmesini engellediği sonucuna ulaşmıştır.

Öneriler

Bu araştırmada ulaşılan sonuçlar ışığında; öğrencilerin müzik dersindeki nota bilgisi, çalgı çalabilme, müziksel etkinliklere katılabilme kazanımlarının düzeylerini olumlu yönde etkilemesi sebebiyle müzik derslerini müzik öğretmenliği programından mezun öğretmenlerin yürütmesi önerilmektedir. Bununla birlikte sınıf öğretmenliğinden alan değişikliği ile müzik öğretmenliğine geçiş yapmış öğretmenlerin daha yoğun hizmet içi eğitimlere tabi tutularak, temel müzik teorisi ve çalgı eğitimi konusunda gelişim sağlamalarının faydalı olacağı düşünülmektedir. Müzik dersinin kazanımlarının daha verimli öğretilip aktarılabilmesi için bu dersin diğer branş öğretmenleri tarafından okutulmaması gerekmektedir. Öğrencilerin müzik dersi ile ilgili genel görüşleri dikkate alındığında; müzik dersinde farklı çalgıların kullanılması, müzik dersinin haftalık ders programındaki sayısının artırılması, müzik derslerinin müzik sınıfında işlenmesi önerilmektedir.

EXTENDED ABSTRACT

**Examination of Secondary School Students' Views
About Music Lesson According to Teacher Variable**

*

Hakan Kaya – Mehmet Can Çiftçiabaşı

Ministry of National Education, Mehmet Akif Ersoy University

An important part of a music teacher and music teacher in Turkey of the need to meet the moment the department. In addition, graduates of fine arts faculties and conservatories, among the institutions providing vocational music education, are also entitled to become music teachers by taking pedagogical formation training. In addition to these, it is seen that teachers who have left their classroom teachers and switched to music teachers by making field changes in schools affiliated to the Ministry of National Education and other branch teachers also conduct music lessons if needed. The extent to which these teachers, who have different field knowledge and professional experience, can achieve the targeted gains in music lessons is an issue that has been discussed.

It is important to examine middle school students' views on music lesson according to the teacher variable. It is thought that the way teachers teach the lesson is effective in the formation and development of students' tastes and musical behavior. In this study, the differences and similarities were revealed by examining the opinions of middle school students about the music lesson according to the teacher variable. These similarities and differences formed the problem of the research.

The problem of this study is, "Do middle school students' views on music lesson differ according to the teacher variable?" constitutes the question.

The following questions were sought in this study.

- What are the opinions of secondary school students regarding their own musical competence?
- Do secondary school students' views on music lesson differ significantly according to the teacher variable?
- What are the opinions and suggestions of secondary school students regarding the teaching of music lessons?

The purpose of this research; to determine the differences in the opinions of middle school students studying at schools affiliated to the Ministry of National Education regarding the music lesson according to the teacher variable.

This research, in line with the opinions of middle school students about the music lesson; it aims to examine the music lesson activities, thoughts and expectations about the music lesson depending on the teacher variable. As a result of the obtained results, the research is considered to be important in terms of bringing new approaches to the effective execution of the education-training process.

The study is a descriptive study, as it is aimed at examining and interpreting middle school students' views on music lesson according to the teacher variable. In the research, scanning model, one of the quantitative research methods, was used for the analysis of quantitative data, and content analysis, one of the qualitative research methods, was used for the analysis of qualitative data. In order to base the research and achieve the targeted aims, the literature was searched, the sources related to the subject were determined and collected, the relevant curriculum was analyzed and the conceptual structure and main framework of the data collection tool was determined.

In the 2017-2018 academic year, students studying in 5th, 6th, 7th and 8th grade of Mimar Sinan, Gümüşkaya, Fevzi Çakmak and TOBB Yavuz Selim Secondary Schools in the central district of Adıyaman province. 694 students participated in the survey application of the research. One of the participants of the questionnaire was excluded from the study because he left some questions blank in his answers. Out of 694 students, 15 students attending the 7th grade of schools and agreeing to answer the questions voluntarily participated in the interview.

In the research, a 2-part questionnaire and interview form were prepared as data collection tools. In the first part, there are questions about students' own musical competencies. In the second part, the opinions of the students about the music lesson were tried to be determined according to the teacher variable by using a 3-Likert type questionnaire consisting of 20 questions prepared by taking expert opinions. In the third part, an unstructured interview form was prepared in order to determine the thoughts and suggestions of the students about the music lesson.

Within the framework of the main purpose of the study, the necessary statistical analysis of the data collected for the sub-problems whose answers were sought was made. Frequency and percentage values were used to determine the level of opinions of middle school students regarding their own musical competence, which is the first sub-problem of the study. For the second sub-problem of the research; It has been determined that the means or variances of the groups are not homogeneous and have no normal distribution. For this reason, Kruskal-Wallis and Mann Whitney U tests, which are nonparametric tests, were used in the analysis. "Kruskal-Wallis test is a test used to compare three or more samples" (Y. Yılmaz & Yılmaz, 2005 p.181). "The Mann Whitney U test tests whether the scores obtained from two unrelated samples differ significantly from each other" (Büyüköztürk, 2010). The significance value was considered as $p < 0.05$ in the analyzes. In the reliability analysis, it was determined that the Cronbach alpha value of the data collection tool used in the research was (α) .88. This result shows that the data collection tool is reliable. For the third sub-problem, the collected data were summarized and interpreted using content analysis.

It was concluded that in the school where the teacher graduated from the music teaching department worked, students gained the ability to read notes better than other schools, and the rates of playing and using their instruments in music lessons were higher than other schools. The lowest rates for the aforementioned gains were found in the school where the other branch teacher attended the music lesson. It has been determined that these gains are earned less in the schools run by the teachers who have made the change in the music lesson.

It was concluded that the students at the school where the music branch teacher works found the music lesson more important than the students in other schools. When the answers given to the statement "I want to be a music teacher" were examined, it was seen that there was a significant difference between the students in the school where the music teacher works and in other schools in favor of the school where the teacher is a music teacher.

It has been observed that students in schools where there are two teachers who have switched from primary school teachers do notation studies and sing songs in music lessons. However, it was determined that these studies, which were made in line with the opinions of these students, were not realized at a sufficient level. It was concluded that only textbooks were

used in music lessons in the school where the other branch teacher was present. It was determined that the students in this school wanted to use more instruments, participate in more musical activities and teach in a more enjoyable educational environment. It has been determined that there is a demand to increase the hours of music lessons and to establish a music room in the school where a music teacher graduated from the school.

In the light of the results obtained in this research; it is recommended that teachers graduated from the music teaching program should conduct their music lessons as they positively affect the level of students' level of musical note knowledge, ability to play an instrument and participate in musical activities. However, it is thought that it will be beneficial for teachers who have switched from classroom teachers to music teachers with a change in their field, and to improve their basic music theory and instrument training by subjecting them to more intensive in-service training. In order to teach and transfer the achievements of the music lesson more efficiently, this lesson should not be taught by other branch teachers. Considering the general views of the students about the music lesson; it is recommended to use different instruments in the music lesson, to increase the number of the music lesson in the weekly course schedule, and to teach music lessons in the music class.

Kaynakça / References

- Akbulut, E. (2006). Günümüz Müzik Eğitimcisi Nasıl Olmalıdır? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (20), 23-28.
- Batıbay, D. ve Piji, D. (2006). Müzik öğretmeni adaylarının müzik derslerindeki başarıları ile müzikal yaratıcılıkları arasındaki ilişki. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 23 (23), 51-68.
- Başer, F. (2004). Müziğin okul öncesi dönemde çocuk gelişimine katkısı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (8), 1-10.
- Biber Öz, N. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (1), 101-106.
- Bulut, D. ve Bulut, F. (2011). Sınıf Öğretmeni adaylarının temel müzik kuramlarlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi: Niğde Üniversitesi örneği. *E-Journal of New World Sciences Academy* 6,(3), 380-396.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). İstatistik, araştırma deseni spss uygulamaları ve yorum. (12. Baskı) içinde *Veri analizi el Kitabı* Ankara. Pegem Akademi Yayınları

- Eskicumalı, A., Demirtaş, Z., Gür Erdoğan, D. ve Arslan, S. (2014). Sınıf öğretmenliğinden branş öğretmenliğine geçiş sürecinin getirdiği sorunlar. *Sakarya Örneği. Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 42 (42), 0-2.
- Kabataş, M. (2017). Okul öncesi dönemde müzik eğitiminin önemi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 1-16.
- Karagöz, S. ve Duman, T. (2014). 1908-1928 yılları arası süreli yayınlarda yer alan eğitim görüşleri ve öneriler, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(35), 576-794.
- Karagöz, S. (2016). Cumhuriyet öncesi dönem eğitim ve öğretim programları ile ilgili görüş ve öneriler, *OPUS – Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(11) , 651-676.
- Kocabaş, A. (2000). Sınıf öğretmenlerinin müzik derslerindeki yetersizliklerine ilişkin görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (7), 7-11.
- Külah, İ. K. (2007). *İlköğretim ikinci kademedeki müzik dersiyaklaşımlarının analizi*. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Özdemir, G. ve Yıldız G. (2010). Genel gelişim sürecinde müziksel gelişim. *Mehmet Akif Ersoy Üniv. Sosyal Bil. Ens. Dergisi* 2 (2), 77-90.
- Sezgin Nartgün, Ş. (2008). Aday öğretmenlerin gözüyle Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarına öğretmen atama esasları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 47-58.
- Şentürk, N. (2001). Musiki Muallim’den Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 135-142.
- Topal, D. (2008). *Anadolu güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin mesleki müzik eğitimine yönelmelerinde ilköğretim kademesindeki müzik öğretmenlerini model alma durumları: Antalya ili örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Töreyn, A. M. (2002). Müzik öğretmenliğinde ses eğitimi. *GÜGEF GSEB MEABD Müzed Dergisi*, Nisan.
- Türkmen U. (2010). Çocuğun bireysel toplumsal ve kültürel gelişiminde amatör müzik eğitiminin yeri problemleri ve çözüm öneriler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Dergisi* 9(3), 960-970.
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi. (1. Baskı)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Yayla, F. (2009, Eylül). Müzik eğitimi ve istismar. 8. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiriler*, 23- 25 OMÜ
- Yazıcı, T. (2012). İlköğretim müzik dersinin uygulanmasında karşılaşılan sorunların, öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi: Trabzon İli Örneği. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 185-200.

Yusuf, Y. ve Yılmaz, Y. (2005). Parametrik olmayan testlerin pazarlama alanındaki araştırmalarda kullanımı:1995-2002 arası yazın taraması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(3), 177-199.

TTKB(2014).Öğretmenlik alanları. <https://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretmenlikalanlari/icerik/201> 12.10.2019 tarihinde erişildi

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Kaya, H. ve Çiftçi, M. C. (2020). Ortaokul öğrencilerinin müzik dersine ilişkin görüşlerinin öğretmen değişkenine göre incelenmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(29), 1780-1810. DOI: 10.26466/opus.686395